

Хепиендът на Хан-Аспаруховата интеграция

Публикувана: Вторник, 19-ти Октомври 2010, автор(и): 24 Часа

Д-Р СОЛОМОН ПАСИ

Между 1990 и 2007 г. няколко политически поколения осъществиха чрез присъединяването към НАТО и ЕС изконната мечта на българина за приобщаване към Запада. Ако хан Аспарух символизира националната идея за придвижването ни от изток на запад, той би бил щастлив, че замисълът му е, общо, взето увенчан с успех, макар и 1326 години по-късно.

Но за съвременна България членството в ЕС (както и в НАТО) не е краят, а едва началото на едно ново десетилетно и вълнуващо приключение. То е предназначено в Лисабонския договор и води към паневропейската ни метаморфоза в Съединени щати Европа.

Тази перспектива плаши мнозина избиратели, което експлоатират някои политици в Европа. Популистите умело използват страховете на човек от непознатото и непредвидимо бъдеще. С основание те се плашат: растящият надзор от Брюксел стеснява рамките, в които популизмът манипулира емоциите и изкривява морала на гражданите.

Лисабонският договор ще роди множество нови общоевропейски политики, които ще сплотят ЕС в силна и здрава конфедерация. Това е необходимо, за да сме конкурентни със САЩ, Япония, Китай, а вече и с доста други държави.

Къде са мястото и интересът на България в тези бъдещи общи политики. Време е да информираме гражданите за това!

Сред най-мощните глобални политики, ярко липсващи на ЕС, са отбранителната и енергийната. България има жизнен интерес и от двете. Относителната тежест на страната

ни в ЕС, както и в световните енергийни и отбранителни дела не предполага да оглавим създаването на тези политики. (Камо ли на общностната политика по ПВР, правосъдие и вътрешни работи, където още сме под наблюдение.)

Но критично важно ще е да станем съвносител на тези политики още от самото им зачеване. Само така ще гарантираме националния интерес в последващата им реализация.

Друга липсваща в ЕС политика с колосален потенциален ефект върху икономиката на съюза е имиграционната, която ще регулира и оптимизира имиграционния приток в ЕС. И към нея България не може да е безучастна - като външна граница на ЕС и пра-родина за милиони етнически българи по света.

Областта, в която България е трайно, дългосрочно и най-застрашена, е вероятно демографията. Тя в голяма степен е проблем и за целия ЕС. Затова общоевропейското решение може да замени успешно противоречащи си или липсващи национални решения.

Множество нови общи политики или практики на ЕС трябва да се очакват в обозримо бъдеще във финансовата, банковата, пенсионната, социалната и икономическата сфера.

България трябва да улови общеевропейските тенденции в тези области (тоест да предпочете баланса на бюджета пред претенциите на поредната стачка), за да не трябва после ЕС да ни връща в пътя като блудния син.

В бъдещите политики на ЕС, финансирани от европейския бюджет, най-пряк интерес ще има всяка по-изоставаща членка на съюза. За България такива области са например движението по пътищата, здравеопазването и образованието. Още през 2008 г. в предлисабонска Европа в наша статия (виж факсимилето) с Красимира Мартинова провокирахме ЕС към обща политика по безопасност на движението, от която знаехме, че България ще е най-големият печеливш. Но една статия не стига, трябва институционална мощ, която тогава липсваше. Дано сега се е появила!

Очаквайте и нови политики, които парадоксално липсват в ЕС. Например, премахването на мобилния роуминг - последния изостанал митнически сбор в ЕС, който флагрантно погазва основополагащата европейска философия за свободно движение на услуги, стоки, капитали и хора. Премахването на роуминга ще сближи гражданите на Европа като интернет, от което народите по външните граници като нашия първи ще спечелят.

Общите политики не са самоцел (особено ако са спорни!). Например в данъчната сфера конкурентните ни предимства привличат инвеститора. Тук е добре да страним от европейската регулация, без, разбира се, да натрапваме нашето ноу-хау на другите. Слава богу, Лисабонският договор гарантира автономията ни в тази област.

Огромна добавена стойност на общите европейски политики е върху устойчивото развитие на Европа и света и в гигантската превенция на климатичните промени (вижте коментарите под трите наши статии, факсимилирани в галерията!).

Това е наука, а в науката малките държави могат да имат огромен принос. Европейската ниша на България е тъкмо повечето евроинтеграция, което е обратното на популизма.

Дори вече има една иновационна сфера, в която България показва, че може да стане европейски лидер, ако пожелае и се постарее. Това е електронната стандартизация. През 2008-2010 г. заедно със съпругата ми [Гергана Паси](#) (тя бе тогава европейски министър и “презареждаше” Европа със свежи идеи) направихме малък екип. Той успя от името на България да прокара през Европейската комисия идеята за общо зарядно устройство (виж факсимилето) за всички мобилни телефони, с микро-USB формат, което влиза в сила от 2010 г. (и то не само за ЕС, а в света).

Резултатите от това усилие са зашеметяващи: през следващите десетилетия ще се спестят стотици милиони, ако не и милиарди евро, както и колосален брой тонове електронни отпадъци. А милиардите потребители ще изпразнят завинаги чекмеджетата си от ненужни зарядни устройства и батериите на GSM повече няма изненадващо да падат, защото ще могат да се заредят навсякъде.

Освен ефект върху климата, хазната и потребителя този пробив създаде интересен прецедент. За първи път новоприета членка на ЕС прокарва нова универсална практика на Съюза. Сегашното правителство - което има привилегията да бъде първото от 20 г. насам, което не преговаря за членство в ЕС - може да стъпи на наследения опит и да приложи тази политика в стотици други направления с материален ефект, стократно над споменатия по-горе. Това би създавало заслужен авторитет на страната ни и би я превърнало в говорител на ЕС по темата пред световните климатични форуми.

Новите политики, които споменахме, неизбежно ще родят и нови общоевропейски институции: армия, полиция, КАТ, прокуратура и митници, и т.н., и т.н. И европейските държави, които поведат тези нови политики, ще оглавят съответните институции. Така че един ден да не се чудим или сърдим, ако други са там, където нас ни няма.

Няколко политически поколения показаха, че България, макар и рядко, ражда шансове да стане отличник на ЕС, за да не кажем лидер. Магическата дума за осъществяване на тези редки, но златни възможности е приемственост. И така от хан Аспарух, та до ден днешен. Но поколенията правят само историята, а решенията вземат институциите **.

**Авторът е президент на Атлантическия клуб (www.atlantic-club.org). През 1990 г., като депутат във ВНС той е вносител на парламентарните решения за членство в НАТО и ЕС, а през 2001-2005 г. като министър на външните работи договаря и подписва присъединяването на България към НАТО (2004) и ЕС (2005). Между 2001-2009 г. председателства Съвета за сигурност на ООН, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, ОССЕ и парламентарни комисии по външна политика, отбрана и сигурност.*

***Впрочем да не забравите да гласувате за Кристилина Георгиева за комисар на годината на <http://www.europeanvoice.com/page/evawards-nominees-and-voting/2755.aspx?LG=1>*

* Статията **“За европейската отбрана и глобалното затопляне”** от д-р Соломон Паси, "24 часа," 4 юли 2008 г., (http://solomonpassy.com/publications.php?publication_id=2).

Авторът излага огромните, включително и финансови, предимства, които една бъдеща общоевропейска отбрана с общо-европейска армия би имала. Един пример: сегашните отбранителни разходи на Европа са над 200 000 000 000 (= 200 милиарда = 0,2 трилиона) евро годишно. Обединението на европейските въоръжени сили в обща армия при запазване на този бюджет, може да увеличи неговия ефект 5-кратно, тоест да го приравни на сегашни разходи от 1 трилион (1000 милиарда) евро! Лисабонския договор вече отваря пътя за такова обединение.

** Статията **“ЕСтандарт и евро-КАТ срещу ПТП”**, от д-р Соломон Паси и Красимира Мартинова, 24 часа, 16 юни 2008 г. (http://solomonpassy.com/publications.php?publication_id=1&spassylang=bg). (Факсимилето горе)

Авторите провокират българското правителство и европейските институции да лансират спешно обща европейска политика по пътната безопасност. За последните 50-60 години убитите по пътищата на родината българи са около 55 000 души (повече от населението на Асеновград или Кърджали) и още над 320 000 ранени (приблизително населението на Варна). Тези трагични показатели са 4-5 пъти по-високи от средните за ЕС. Само в материално измерение на България това ѝ струва около 2% от БВП, тоест 1 милиард лева годишно. ЕС покрива финансови щети от ПТП около 340 милиарда евро годишно. Ако тези пари се вложат в превенция и създаването на обща европейска транспортна политика, ЕС ще може качествено да подобри цялостната европейска пътна инфраструктура и да спаси здравето и живота на милиони европейци.

*** Статията **“ЕС, GSM и САЩ”**, от д-р Соломон Паси и Гургана Грънчарова, "24 часа", 29 май 2008 г. (http://solomonpassy.com/publications.php?publication_id=3). (Факсимилето горе).

С тази статия авторите провокират общоевропейския дебат и усилия, довели да стандартизацията на всички зарядни устройства (след 2010 г.) за мобилни телефони. Идеята им е подкрепена последователно от Европейската комисия, Световната GSM асоциация и Световния телекомуникационен съюз към ООН. Ефектът от тази иновация е стотици милиони евро и още толкова на брой тонове електронни отпадъци и въглеродни емисии, които ще бъдат спестени на човечеството. Авторите илюстрират тезата си за огромния ефект от електронната стандартизация със САЩ, които с унифицираните си асансьорни табла пестят ненужни разходи в размер на близо 100 милиарда долара годишно.